

16. Vapauden etsintää uudesta maailmasta

Vaikka Rooman arvovalta ja uskontunnustus hylättiin, useita sen juhlamenoja sisällytettiin Englannin kirkon jumalanpalvelukseen. Väitettiin, etteivät ne olleet itsessään pahoja, koska niitä ei ollut kielletty Raamatussa. Niiden noudattaminen oli omiaan kaventamaan uskonpuhdistuskirkkojen ja Rooman välistä kuilua, ja niiden väitettiin auttavan Rooman kirkon kannattajia hyväksymään protestanttisen uskon.

Eräs ryhmä ei ajatellut tällä tavoin. Sen jäsenet pitivät näitä tapoja sen orjuuden tunnusmerkkeinä, josta he olivat vapautuneet. He päättelivät, että jumala oli sanassaan antanut palvontaansa koskevat säädökset ja ettei ihmisillä ollut lupa lisätä niihin mitään eikä vähentää niistä mitään. Rooma aloitti määräämällä sellaista, mitä jumala ei ollut kieltänyt, ja päätyi kieltämään sen, minkä jumala oli selvästi määrännyt.

Monet pitivät Englannin kirkon tapoja epäjumalanpalveluksena eivätkä voineet osallistua sen jumalanpalveluksiin. Mutta viranomaisten tukema kirkko ei hyväksynyt poikkeavia mielipiteitä. Laittomiin jumalanpalveluksiin osallistuminen kiellettiin vankeuden, maanpaon ja kuoleman uhalla.

Takaa-ajetut, vainotut ja vangitut puritaanit eivät nähneet merkkiäkään paremmista ajoista. Muutamat päättivät paeta Hollantiin, mutta heidät kavallettiin vihollisten käsiin. Lopulta järkähtämätön peräänantamattomuus kuitenkin palkittiin, ja he pääsivät turvaan.

VAPAUDEN ETSINTÄÄ UUDESTA MAAILMASTA

He olivat jättäneet talonsa ja elinkeinonsa. He olivat muukalaisia vieraassa maassa ja joutuivat turvautumaan outoihin ammatteihin ansaitakseen leipänsä. Mutta he eivät haaskanneet aikaansa toimettomuuteen tai valituksiin. He kiittivät jumalaa hänen siunauksistaan ja iloitsivat saadessaan pitää rauhassa hengellisiä kokouksiaan.

Jumalan johdatusta

Kun Jumalan käsi näytti osoittavan meren yli maahan, jonne he voisivat perustaa valtion ja jättää lapsilleen perinnöksi uskonnonvapauden, he lähtivät kulkemaan kaitselmuksen osoittamaa tietä. Vaino ja maanpako avasivat tien vapaudelle.

Jouduttuaan eroamaan Englannin kirkosta puritaanit olivat liittyneet yhteen Herran vapaaksi kansaksi "vaeltaakseen yhdessä kaikilla hänen teillään, jotka he tunsivat tai tulisivat tuntemaan". 1 Tämä oli protestantismin elintärkeä periaate. Tämän vuoksi pyhiinvaeltajat lähtivät Hollannista etsimään kotia uudesta maailmasta. John Robinson, heidän pastorinsa, sanoi jäähyväispuheessaan maanpakolaisille:

"Jumalan ja hänen siunattujen enkeliensä edessä kohotan teitä seuraamaan minua vain niin pitkälle kuin minä olen seurannut Kristusta. Jos jumala jonkun muun välityksellä ilmoittaa teille jotain, olkaa vähintään yhtä valmiit hyväksymään se kuin olette olleet valmiit ottamaan vastaan totuutta minun välitykselläni; olen nimittäin aivan varma, että Herralla on lisää totuutta ja valoa annettavaksi pyhästä sanastaan. " 2

"Omasta puolestani en voi tarpeeksi valittaa puhdistettujen seurakuntien tilaa. Ne - - eivät tahdo mennä pitemmälle kuin uskonpuhdistajat. Luterilaisia ei voi vetää kauemmaksi kuin Luther näki - - ja kalvinistit ovat juuttuneet sinne, mihin heidät jätti tuo

SUURI TAISTELU

suuri Jumalan mies, joka ei kuitenkaan ymmärtänyt kaikkia asioita - - Vaikka he olivat palavia ja loistavia lamppuja omana aikanaan, he eivät ymmärtäneet Jumalan koko suunnitelmaa, mutta jos he eläisivät nyt, he olisivat yhtä halukkaat ottamaan vastaan uutta valoa kuin he olivat hyväksymään ensiksi saamansa valon. "3

"Muistakaa liittonne Jumalan ja toistenne kanssa sekä lupauksenne ottaa vastaan kaikki se valo ja totuus, joka ilmoitetaan teille hänen kirjoitetussa sanassaan. Olkaa kuitenkin varovaisia sen suhteen, mitä hyväksytte totuudeksi. Tutkikaa sitä ja verratkaa sitä muihin raamatullisiin totuuksiin ennen kuin hyväksytte sen, sillä kristillinen maailma on vasta äskettäin vapautunut synkstä antikristillisestä pimeydestä eikä pysty hetkessä saamaan täydellistä tietoa. "4

Omantunnonvapauden kaipuu innoitti pyhiinvaeltajaisät ylittämään meren, kestäämään vaikeuksia erämaassa ja laskemaan perustuksen mahtavalle kansakunnalle. He eivät kuitenkaan käsittäneet uskonnonvapauden periaatetta. He olivat uhranneet paljon saadakseen itselleen vapauden, mutta eivät olleet valmiit antamaan sitä muille. Oppi, että jumala on antanut kirkolle oikeuden hallita omaatuntoa, ratkaista mikä on harhaoppia ja rangaista harhaoppisia, on syvimmälle juurtuneita paavillisia erehdyksiä. Uskonpuhdistajat eivät olleet täysin vapaita Rooman suvaitsemattomuuden hengestä. Synkkä pimeys, johon paavinkirkko oli kietonut kristikunnan, ei ollut vielä kokonaan hälvennyt.

Siirtolaiset muodostivat eräänlaisen valtiokirkon, ja viranomaisilla oli valta tukahduttaa harhaoppisuus. Näin maallinen valta oli kirkon käsissä. Nämä toimet johtivat väistämättömään seuraukseen - vainoon.

Roger Williams

Varhaisten pyhiinvaeltajaisien tavoin Roger Williams tuli uuteen maailmaan voidakseen elää vapaasti uskonsa mukaan. Mutta muista poiketen hän näki sen - minkä vain harvat olivat siihen mennessä nähneet - että tämä vapaus oli kaikille kuuluva oikeus. Hän oli vilpitön totuuden etsijä. Williams oli uuden ajan kristikunnassa "ensimmäinen henkilö, joka perusti yhteiskunnallisen hallinnon omantunnonvapauden periaatteelle", 5 "Kansa tai viranomaiset voivat päättää ihmisten keskinäisistä velvollisuuksista, mutta ylittävät valtuutensa yrittäessään määrätä ihmisen suhteesta Jumalaan", hän sanoi. "Silloin ei kukaan ole turvassa, sillä on selvää, että jos viranomaisilla on valta, ne voivat tänään vaatia noudatettavaksi yhtä uskomusta ja huomenna toista, kuten eri kuninkaas ja kuningattaret ovat tehneet Englannissa ja eri paavit ja kirkolliskokoukset Rooman kirkossa." 6

Osallistuminen valtionkirkon jumalanpalveluksiin oli määrätty pakolliseksi sakon tai vankeuden uhalla. "Ihmisten pakottamista liittymään niihin, jotka tunnustavat erilaista uskoa, hän [Williams] piti heidän luonnollisten oikeuksiensa avoimena loukkauksena; uskonnottomien ja vastahakoisten raahaaminen julkisiin jumalanpalveluksiin edisti vain tekopyhyyttä - - `Ketään ei tule pakottaa jumalanpalveluksiin eikä', hän lisäsi, `tukemaan varoillaan uskonnollista toimintaa vastoin omaa tahtoaan. ' " 7

Roger Williamsia kunnioitettiin, mutta hänen esittämänsä uskonnonvapauden vaatimusta ei suvaittu. Välttääkseen pidätyksen hän joutui pakenemaan talven myrskyissä ja pakkasissa syvälle metsään.

"Neljätoista viikkoa", hän kertoo, "olin vastoinkäymisten kourissa kylmänä vuodenaikana tietämättä mitä leipä ja sänky merkitsevät." Mutta "korpi ruokkivat minua erämaassa", ja ontto puu tarjosi

SUURI TAISTELU

monesti suojan. 8 Hän jatkoi piinallista pakoaan läpi lumen ja poluttoman metsän, kunnes pääsi turvaan erään intiaaniheimon luokse, jonka luottamuksen ja kiintymyksen hän oli voittanut.

Hän laski perustuksen uuden ajan ensimmäiselle valtiolle, joka tunnusti "että jokaisella on oltava vapaus palvella Jumalaa omantuntonsa mukaisesti". 9 Hänen pieni valtionsa Rhode Island kasvoi ja menestyi, kunnes sen peruseriaatteen - yhteiskunnallinen ja uskonnollinen vapaus - tulivat Amerikan liittotasavallan kulmakiviksi.

Vapauden peruskirja

Amerikan itsenäisyysjulistuksessa todettiin: "Me pidämme itsestään selvänä totuutena, että kaikki ihmiset on luotu tasa-arvoisiksi; että luoja on antanut heille tiettyjä luovuttamattomia oikeuksia, joiden joukossa ovat elämä, vapaus ja onnen tavoittelu." Perustuslaki takaa omantunnon loukkaamattomuuden: "Kongressi ei saa säätää mitään lakia uskonnon tukemiseksi tai sen vapaan harjoittamisen kieltämiseksi."

"Perustuslain laatijat tunnustivat sen ikuisen periaatteen, että ihmisen suhde jumalaansa on inhimillisen lainsäädännön yläpuolella ja omantunnon oikeudet ovat loukkaamattomia. - - Tätä synnynnäistä oikeutta ei mikään voi kumota." 10

Läpi Euroopan levisi uutinen maasta, jossa jokainen sai nauttia työnsä hedelmistä ja seurata omantuntonsa ääntä. Tuhansittain ihmisiä tulvi uuden maailman rannoille. Kahdenkymmenen vuoden kuluessa ensimmäisestä maihinnoususta Plymouthissa (1620) Uuteen Englantiin oli muuttanut yhtä monta tuhatta siirtolaista.

"He eivät vaatineet maalta enempää kuin kohtuullisen korvauksen työstään. He kestivät kärsivällisesti erämaan raskaudet kastellen vapauden puuta

VAPAUDEN ETSINTÄÄ UUDESTA MAAILMASTA
kyynelillään ja otsansa hiellä, kunnes se juurtui syvälle
maahan."

Kansallisen suuruuden varmin takaaja

Raamatun periaatteita opetettiin kodissa, koulussa ja kirkossa; sen hedelmät ilmenivät toimeliaisuutena, älykkyytenä, puhtautena ja raittiutena. Joku saattoi asua vuosia puritaanien keskuudessa "näkemättä juoppoa, kuulematta kiroksia tai kohtaamatta kerjäläistä". 11 Raamatun periaatteet ovat kansallisen suuruuden varmin takaaja. Heikot siirtokunnat kasvoivat voimakkaaksi valtioiksi, ja maailma pani merkille menestyksen, joka oli "kirkolla ilman paavia ja valtiot la ilman kuningasta".

Mutta Amerikkaan tuli yhä enemmän niitä, joiden vaikuttimet olivat aivan toisenlaiset kuin pyhiinvaeltajaisien. Niiden joukko lisääntyi, jotka etsivät vain maallista hyötyä.

Varhaiset siirtolaiset sallivat vain kirkon jäsenten äänestää ja toimia valtion viroissa. Tämä laki oli säädetty valtion puhtauden säilyttämiseksi, mutta se johti kirkon turmeltumiseen. Monet liittyivät kirkkoon ilman sydämen muutosta. Saarnatyössäkin oli niitä, jotka eivät tunteneet Pyhän Hengen uudistavan voimaa. Konstantinuksen päivästä nykyaikaan saakka kirkon aseman vahvistaminen valtion tuella, vaikka se näyttäisi tuovan maailman lähemmäksi kirkkoa, on kuitenkin aina vienyt kirkon lähemmäksi maailmaa.

Sekä Amerikan että Euroopan protestanttiset seurakunnat pysähtyivät uudistuksen tiellä. Enemmistö tyytyi isiensä uskoon, kuten Kristuksen ajan juutalaiset ja Lutherin ajan paavikirkon jäsenet. Erehdyksistä ja taikauskosta pidettiin kiinni. Vähitellen uskonpuhdistus hiipui, kunnes protestanttiset kirkot tarvitsivat uudistusta lähes yhtä kipeästi kuin Rooman kirkko Lutherin aikana. Ihmisten mielipiteitä kunnioitettiin

SUURI TAISTELU

aivan yhtä paljon, ja Jumalan sana korvattiin inhimillisinä teorioilla. Ihmiset löivät laimin Raamatun tutkimisen ja jatkoivat sellaisten oppien suosimista, joilla ei ollut raamatullista pohjaa.

Ylpeyttä ja kohtuuttomuutta vaalittiin uskonnon verhon alla, ja seurakunnat turmeltuivat. Niihin juurtui perittyjä tapoja, jotka tulisivat tuhoamaan miljoonia. Kirkko vaali näitä perinnäistapoja sen sijaan että olisi taistellut "sen uskon puolesta, joka pyhille on kertakaikkisesti annettu".

Näin turmeltuivat periaatteet, joiden vuoksi uskonpuhdistajat olivat niin paljon kärsineet.

